

Slovo k povzbuzení na neděli 5. února 2023, na 5. neděli v liturgickém mezidobí – A
Biblická čtení: Iz 58,7-10; Ž 146; 1Kor 2,1-5; Mt 5,13-16

Milé sestry, milí bratři,

v evangeliu pokračujeme v postupné četbě Horského kázání Pána Ježíše, jakési *magny charty* Božího království na zemi. Po osmi blahoslovenstvích následuje **Kristova výzva**, aby jeho **učedníci** – společně a každý sám – byli **solí země** a **světlem světa**.

Sůl a **světlo** jsou dobré a vlastně ničím nenahraditelné věci, svět a člověk je potřebují. Světlo – biblicky viděno – je první stvořeninou a sůl je nad zlato. **Sůl** má svůj **smysl** vzhledem k **jídlu**, kterému dává **chuť** a **uchovává** je, možná i trochu **čistí**. **Světlo** má **smysl** vzhledem ke světu, který **prosvěcuje**, **osvěcuje**, často i **zahřívá** a dává mu zazářit v jeho **tvarech** a **barvách**, je podmínkou života. Sůl i světlo tak mají svůj krásný úkol vždy vztažený k něčemu **mimo** ně, mají být **ku prospěchu** světa, do něhož přicházejí, jehož jsou součástí, mají **chutnat**, **uzdravovat**, **svítit** a **hřát**, dávat vidět světa **kráse** a dovolovat mu růst.

Sůl a světlo jsou v Horském kázání **metaforami** toho, čím by měl být pro okolí **život Ježíšových učedníků**, celku i jednotlivců. Neboť světlem a solí svému okolí by měl být život lidí, chce-li být láskou: Život člověka, Kristova učedníka, Kristovy učednice by tak měl **ochucovat** okolní svět, dávat chuť k životu ostatním lidem, přispívat k zachování světa a vztahů mezi lidmi, měl by svět **prosvěcovat**, prosvětlovat a **zahřívát**, měl by pomáhat vidět jeho **tvary a barvy**.

Jistě **mnohé** mohou tyto metafory znamenat. **Například** i to, co nám naznačuje, k čemu nás vybízí dnešní **čtení první** z proroka Izaiáše: Lámat chléb hladovému, popřát pohostinství bloudícím ubožákům, oblékat nahé, ukojit žízeň lačných, neutlačovat, neukazovat prstem či nemluvit křivě.

Jsou to krásné **výzvy** – co činit a čeho se vyvarovat – platné nejen ve svých doslovných a prvních významech, ale i v celém **alegorickém rozvinutí**. Vždyť si zkusme představit, co vše jen může být obsahem pohostinství, kdo všechno jsou ubožáci, čím vším může být člověk nahý, čeho lačný, jaké jsou formy utlačování, křivosti, ukazování prstem a tak dále. Pokud by člověk na všechny podobné situace svých bratří a sester aspoň trochu reagoval triádou vyzpívanou následným žalmem – **milosrdenstvím, dobrotou a spravedlností** – měl by naději, že i jeho život se stane světlem, **Božím světlem**, pro něj i okolí, že i jemu vyjde Boží světlo a jeho láska zacelí i jeho rány.

Slyšíme známé a stále opakované výzvy. Jelikož jsou však jedním z biblických vyjádření základního **poslání člověka ve světě** – Božího **pozvání mít svět a lidi rád**, a tak se jim stávat solí a světlem – , je stále dobré si je **připomínat**.

Jako povzbuzení, že snaha druhým lidem ochutit, **osolit** (v tom nejpozitivnějším smyslu) život, trochu jej **prosvítit** a zahřát má smysl a není málo. Je dobré je opakovaně slyšet **jako připomenutí**, že **milosrdenství, dobrotu a spravedlnost** jsou nejlepšími lidskými vlastnostmi, jelikož formami Boží přítomnosti; proto není málo se o ně stále snažit. A **jako pozvání**, byla-li nám bez našich zásluh dána křesťanská víra, abychom k Pánu Bohu skrze Pána Ježíše pokorně přicházeli a snažili se mu ještě pokorněji **otevírat** své nitro, aby Bůh v něm mohl obnovovat svou láskou jeho **salinitu a luciditu**.

Ve čtení druhém svatý Pavel hovoří předně o svém **hlásání evangelia** v korintské církevní obci, které nespočívalo v lidské výřečnosti nebo moudrosti či jiných dovednostech člověka, ale bylo mu **vnuknuto**, bylo inspirováno (vdechnuto) Božím Duchem navzdory jeho neschopnostem; proto mělo svou legitimitu.

Jak již bylo před dvěma týdny připomenuto, v **korintské církvi**, významné prvokřesťanské komunitě, došlo po Pavlově odchodu k nemalým **sporům**. Především ve vztahu k různým **učitelům a kazatelům**, kdy jedni se hlásili k tomu a jiní k jinému, a tak vznikaly různé animozity a nesváry. V dnešním úryvku z listu, který je mimo jiné reakcí na tyto problémy,

apoštol ukazuje na jeden z možných **důvodů** takového neblahého stavu, který šel na vrub právě oněm jednotlivým kazatelům. Že vlastně hlásali především svou lidskou moudrost a ne moudrost Boží vycházející z Kristova kříže, že do jejich kázání a učení se jich dostalo příliš mnoho, začalo v nich být příliš mnoho jen lidského.

Necháme-li stranou konkrétní korintskou situaci, dokonce i otázku zvěstování Božího slova jako takového a pokusíme se vyčíst v Pavlových slovech obecně platné poselství, pak by asi nebylo správné udělat jednoduchou **zkratku**, že jakákoli lidská moudrost je špatná, zatímco jakákoli neschopnost je to pravé. To bychom popřeli jiný aspekt Boží přítomnosti a Božího promlouvání, totiž že Bůh k člověku mluví také skrze vše moudré, pravdivé a krásné lidské.

Spíše je užitečné v Pavlových slovech zaslechnout připomenutí nebezpečí týkající se všech dobrých děl, totiž že člověk má v sobě **potenciál** i dobré a Boží věci zastínit, ba je znehodnotit, nebo z nich dokonce učinit příčinu sváru a rozdělení. Může se tak stát – zjednodušeně řečeno – vždy, když mu půjde **víc o něj samého než o dobro samo**, když bude jen **on** chtít být tou solí a světlem, když mu půjde **více** o to, aby **on** byl solí a světlem **než** aby druhým s ním chutnal život a byl prosvícen laskavostí. Když mu prostě půjde **více o něj** a jeho naplnění poslání **než o chuť a světlo** samotné, o chuť a světlo pro druhé a pro svět. Nehledě na to, že se nám být solí a světlem stejně moc nedaří...

Jistěže, hlavní a nakonec jedinou **motivací** k bytí solí a světlem, k milosrdenství, dobrotě a spravedlnosti by měla být **láska** k lidem vyvěrající **ze zkušenosti lásky Boží**. Nicméně fakt, že právě absence těchto vlastností je jedním z „klasických“ argumentů okolního světa **proti** pravdivosti a smysluplnosti **křesťanského** svědectví, by nám důležitost snahy o opravdovou lásku k Bohu a lidem měla ještě **více připomenout**. Sůl, která ztratí chuť, se už k ničemu nehodí, světlo není od toho, aby se dalo pod nádobu.

Lakota, hamižnost, nepohostinnost, nemilosrdenství, neštědrost, vypočítavost, intrikářství, neupřímnost, pomlouvačnost a všechny druhy sebestředného sobectví byly, jsou a budou světu oprávněně **odporné**. Už od starověku proto bylo velkým pohoršením pro okolní svět, pokud tyto „kvetly“ **i u křesťanů** hlásajících Boží lásku. Však stačí uvést **namátkou** jen pár nejznámějších **příkladů** z dějin. Například jak intrikářské vraždy na již křesťanském římském dvoře, kterých byl svědkem jako šestiletý pozdější císař Julián „Odpadlík“, ho vedly k pozdějšímu odklonu od křesťanství. Nebo jak to byla rozhádanost křesťanů a nevraživost mezi nimi, která mimo jiné vedla Mohameda k hledání jiného náboženství. Či jak to byly ekonomické zájmy mocností a řevnivost jednotlivých řádů, které vedly do značné míry k neúspěchu raně novověkých misí na Dálném Východě. A tak – bohužel zatím nekonečně – dále.

Milé sestry, milí bratři, **zaradujme** se z toho, že jako lidé – i my docela obyčejní – máme krásné a smysluplné poslání; aspoň někomu – svému okolí podle míry, co je komu z nás dopráno – **ochucovat** a ne ztrpčovat život, **prosvěcovat** jej a ne vnášet temnoty. Umějme totéž **přijímat** od svých bratří a sester. A **otevírejme** se Pánu Ježíšovi, Chuti a Světlu světa.